

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง พิธีกรรมโคลงโลกนิติ (๒)

ครูผู้สอน ครูธีรสุด ฉำทรัพย์

ครูแรมเดือน บุญชู

พิจารณาโคลงโลกนิติ (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายเกี่ยวกับความหมายของคำว่าข้อคิดและคุณค่าจากการอ่าน และหลักการพูดรายงานได้
๒. วิเคราะห์ข้อคิดจากโคลงโลกนิติได้
๔. เสนอแนวทางการนำข้อคิดจากโคลงโลกนิติ มาใช้ในชีวิตรประจำวันได้
๕. พูดรายงานจากเรื่องที่ศึกษาได้

ชวนคิด พิณิจสาร

“นักเรียนรู้จักหลักธรรมที่เรียกว่า
อริยสัจ ๔ หรือไม่”

ວິໄນສັງຄ ໔

ทุกข์ (ปัญหา)

สมุทัย (สาเหตุ)

นิโรธ (วิธีแก้ปัญหา)

มรรค (แนวทางแก้ปัญหา)

โดนแม่ดู

สอบตก

สอบผ่าน

จัดตารางอ่านหนังสือทุกวัน

การแก้ปัญหาแบบอริยสัจ ๔

ทุกข์	ปัญหาที่เกิดขึ้น
สมุทัย	สาเหตุของปัญหา
นิโรธ	ทดลอง/รวบรวมข้อมูลเพื่อการใช้แก้ปัญหา
มรรค	หลักหรือแนวทางการแก้ปัญหา

คุณค่าด้านข้อคิด
จากเรื่องโคลงโลกนิติ
และการนำไปประยุกต์ใช้

คุณค่าด้านข้อคิดจากเรื่องโคลงโลกนิติและการนำไปประยุกต์ใช้

คุณค่าด้านการนำข้อคิดจากโคลงโลกนิติไปใช้
ในชีวิตประจำวัน คือการที่ผู้อ่านสามารถนำแนวคิด
จากวรรณคดีและประสบการณ์จากเรื่องที่อ่าน
ไปประยุกต์ใช้หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

ข้อคิด หมายถึง ประเด็นชวนคิดหรือคติที่เป็นประโยชน์ การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเป็นการหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านนั้น ๆ ว่าให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้างแล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (มีต่อ)

การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

การค้นหาข้อคิดจากการอ่านหนังสือต่าง ๆ เช่น การอ่านนิทานบทความสารคดีควรอ่านตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องแล้วทำความเข้าใจเนื้อเรื่องจับใจความสำคัญหรือประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการให้ข้อคิดกับผู้อ่าน

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

โคลงโลกนิติ เป็นวรรณคดีคำสอนที่แฝงไปด้วย
สุภาพิตมุ่งหมายให้เป็นเครื่องเตือนสติแก่ผู้อ่านและเป็น
แนวทางในการดำเนินชีวิตมีเนื้อหาสาระสำคัญกล่าวถึง
ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตของมนุษย์รวมทั้งความ
เป็นไปของโลกถือเป็นเรื่องปกติธรรมดา

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

เช่น ธรรมชาติของมนุษย์ คุณค่าของความรู้
วิธีการแสวงหาความรู้ แนวทางการดำเนินชีวิต
เรื่องการคบคน การวางตัวในสังคม เป็นต้น

การอธิบายคุณค่าและข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

ข้อคิดของโคลงโลกนิติ โคลงแต่ละบทจะมีข้อคิด
ที่กล่าวอย่างตรงไปตรงมาและกล่าวสอนแบบนัย
หมายถึง การสอนด้วยความหมายแฝงและ
ความหมายเชิงเปรียบเทียบ

หลักการพูด รายงานนำเสนอ

การพูดรายงาน

การพูดรายงาน หมายถึง การบอกเล่า ชี้แจง
แสดงผลการศึกษาค้นคว้า เพื่อเผยแพร่ความรู้
ความคิด เพื่อสร้างความเจริญงอกงามทางสติปัญญา

หลักการพูดรายงาน

๑. เตรียมสื่อหรือเอกสารประกอบการรายงานให้พร้อม
๒. กล่าวทักทายผู้ฟัง
๓. รายงานเรื่องตามลำดับเนื้อหา ลำดับขั้นตอน
หรือลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้องและต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

หลักการพูดรายงาน

๔. ใช้ภาษาพูดที่กระชับ เข้าใจง่าย สุกภาพ ด้วยเสียงที่ตั้ง
พอสมควร หนักแน่น และมั่นใจ
๕. เสนอข้อมูลที่ตรงประเด็นและยกหลักฐาน เหตุผลมา
ประกอบการพูดอย่างพอเพียง ไม่มากหรือน้อยเกินไป

หลักการพูดรายงาน

๒. ไม่ใช่ภาษาต่างประเทศถ้ามีคำภาษาไทยใช้อยู่แล้ว
และเป็นที่รู้จักนอกจากเป็นคำใหม่หรือเป็นศัพท์
เฉพาะวงการนั้น ๆ

หลักการพูดรายงาน

๗. พูดคำควบบกล้ำให้ชัดเจนมิฉะนั้นจะทำให้ผิด
ความหมาย รวมทั้งการพูดเว้นวรรคตอน ออกเสียง
วรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย

ลงมือทำ จดจำได้

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๓ - ๔ คน
จากการรับชมวิดีโอทัศน์เรื่อง “ลุงชัย” ให้นักเรียนในกลุ่ม
ร่วมกันกำหนดปัญหาจากการวิเคราะห์วิดีโอทัศน์
โดยดำเนินการตามหลักอริยสัจ ๔ ดังนี้ (มีต่อ)

ลงมือทำ จดจำได้

๑. กำหนดปัญหา โดยเลือกปัญหา ๑
ปัญหา จากเนื้อเรื่องที่ได้ดูจากวีดิทัศน์

ลงมือทำ จดจำได้

๒. ให้นักเรียนระดมความคิดดำเนินการ
คิดวิธีแก้ปัญหจากปัญหาที่เลือก
ตามลำดับชั้น

ลงมือทำ จดจำได้

- **ทุกข์** ปัญหาที่เกิดขึ้น
- **สมุทัย** สาเหตุของปัญหา
- **นิโรธ** วิธีการแก้ไขปัญหา
- **มรรค** ประยุกต์แนวคิดจากการใช้ข้อคิดจากโคลงโลกนิติ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

ลงมือทำ จดจำได้

- เมื่อภารกิจสำเร็จให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพูด
รายงานนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ใบความรู้ เรื่องการวิเคราะห์คุณค่า ด้านข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง หลักการอ่านบทอาขยาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พิจารณ์โคลงโลกนิติ(๑)

รายวิชา ภาษาไทย ๒ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

อาขยาน คือ การท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการ ท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่
ชอบ บทร้อยกรองที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอน มาจากหนังสือวรรณคดีเพื่อให้ผู้ท่องจำได้ และเห็นความงามของ
บทร้อยกรอง ทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์
การท่องบทอาขยาน

การท่องบทอาขยาน คือการออกเสียง โดยอาศัยความสามารถในการจำบทอ่าน(ไม่ดูบทอ่าน) ผู้อ่าน
จะต้องอ่านให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และอ่านเป็นทำนองเสนาะ ใช้เสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธีและลักษณะ
เสียงสูงต่ำในแต่ละวรรค เพื่อให้เกิดภาพพจน์ จินตภาพ และสอดคล้องกับอารมณ์ในบท

หลักการอ่านออกเสียงบทอาขยาน มีดังนี้

๑. ออกเสียงดังพอสมควร ไม่ดังเกินไป จนเป็นการตะโกน หรือเบาเกินไปจนคนฟังไม่ได้ยิน
๒. มีระดับเสียง คือ มีการเน้นเสียงสูง เสียงต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง หรืออารมณ์ของบทประพันธ์
๓. ออกเสียงให้ถูกอักขรวิธี คือ ออกเสียงคำควบกล้ำ ร เรือ ล ลิง ให้ชัด และถูกวรรคตอน

ใบความรู้
เรื่องการวิเคราะห์คุณค่า
ด้านข้อคิดจากโคลงโลกนิติ

บทอาขยานบทหลักในเรื่องโคลงโลกนิติ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

พระสมุทรสุดลิกลั่น	คณนา
สายดั่งทิ้งทอดมา	หยั่งได้
เขาสูงอาจวัดวา	กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไซ้	ยากแท้หยั่งถึง
กำนบับบอกลิกตั้ง	ชลธาร
มารยาทส่อสันดาน	ชาติเชื้อ
โหดฉลาดเพราะคำขาน	ควรทราบ
หย่อมหญ้าเหี่ยวแห้งเรือ	บอกร้ายแสดลงดิน
โคควายวายชีพได้	เขาหนิง
เป็นสิ่งเป็นอันยัง	อยู่ไซ้
คนเด็ดดับสูญสัง-	ขารว่าง
เป็นชื่อเป็นเสียงได้	แต่ร้ายกับดี
เพื่อนกิน สิ้นทรัพย์แล้ว	แทงหนิ
ทาง่าย หลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนตาย ถ่ายแทนซี-	วาอาตม์
หายาก ฝากผีไซ้	ยากแท้จักหา

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง เงินติดล้อ - ชีวิตที่น่าจดจำคือชีวิตที่ทำเพื่อคนอื่น

เผยแพร่โดย เงินติดล้อ

เผยแพร่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=K๘SHxC๕ten>

ชวนคิดช่วงท้าย

ชีวิตที่ทำเพื่อคนอื่น
ตรงกับโคลงบทใดในเรื่องโคลงโลกนิติ

คำไหนใช้ถูก

ชีวิตต่างค์

ชีวิตต่างค์

๔ ต.ค. ๖๕
ชั้น ๙ คาบ เดือน ๑๑

Moon
TEERASUT CHAMSAP

ลิต่างค์

น. พระจันทร์. (ส.).

ดวงจันทร์ Nikon Coolpix P๑๐๐๐(๒๐๐๐mm.) : นายธีรสุด ฉ่ำทรัพย์

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/พจนานุกรม>
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ สืบค้นเมื่อ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๕

บทเรียนครึ่งต่อไป

การแต่งคำประพันธ์

โคลงสี่สุภาพ (๑)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

